

Palatinatus Rheni.

398

*Regio & unde
dicta.*

VV

Aldeccia succedit in mea Methodo *Palatinatus Rheni*, vulgo *die Pfalz*. Hanc nobilem Germaniæ partem nonnulli a Palatio Rheni nomen accepisse; Alii a Caroli Magni institutione; alii a Palatio Trevirensi sic nominatam volunt. Beatus Rhenanus conatur probare ex Ammiano Marcellino, Palatinatus ditionem & nomen a Palas Regione descendisse.

Scribit enim Ammianus in hunc modum: *Constituto ponte prope Moguntiacum, cohortes transgressæ sunt Rhenum, in regione Capellariana, quæ a Palas nomen habet, castra sunt posita.* Et alibi: *Quum venium esset ad regionem cui Capellatij vel Palas nomen est, ubi terminales lapides, Romanorum & Burgundionum confinia distinguebant, castra sunt posita.* His subiicit Rhenanus: Hic advertere licet Principem Palatinum non a Palatio Casaris, vel ædificio illo quod in Rheno ostenditur, nomenclaturam suam possidere, sed vetustissimam a Regione esse natam adpellationem. Hæc ille. Sed cum plures, aliorumque Locorum Comites Palatini, in historiis recensentur, hodieque etiamnum sint, hanc de Etymo Palatini, sententiam plerique reiiciunt. Huc accedit quod ante ccc annos, neque castra, neque Opida in hac regione, ubi hodie habitant, habuerunt: sed intra hos annos quicquid locorum juxta Rhenum habent, vel emerunt, vel armis adquisiverunt. Plerisque magis adlubescit, si a Palatio Comes Palatinus dicatur. Qui dignitatis & claritatis ordo velut senatorius jam olim sub Imperatoribus esse coepit. Hinc qui in Comitatu Palatii præsto essent Principi, Palatini vocabantur. Habet hæc Regio ab Occidente Zweibruckensem Ducatum: qua Oriens est occurrit Franconia & Wirtembergensis Ducatus: qua Septentrio, partim Moeno flumine, partim extrema Silva quam Ottonicam vocant, terminatur; Alsatiam attingit a Meridie. Tractus hic uniuersus amœnitate, fertilitate, & ubere omnium Rerum copia vix ulli Germaniæ parti cedit. Montes plerique vitiferi sunt, Vinumque prestantissimum proferunt, aliis remotioribus locis expetitur: iidem ad Boream Castaneis referti. In Agris copiosa Frumenti Seges, Tritici, Siliginis, Hordei. Nec desunt Pomaria, & Horti omnium felicium Arborum genere confiti, qui passim in hac regione plurimi visuntur, magna pomorum ubertate scatentes. Interea Wormaciam, Heydelbergam, Neostadium, Crudenacum, Oppenheimum generosissimæ sunt Vites: Impri-
mis Pfettershemii, cujus bonitas cum Setiis, Falernis, Cæcubis certate possit. Silvæ etiam & Montes referti sunt Feris, potissimum Cervis. Quin & Incolæ plurimos in Silvís untrunt Hircos, Hædos, & Capras, eo quod hæc Animalia potius silvestribus delectantur saltibus, quam pratis. Acarpendo enim Capræ dicuntur, ideoque in lege locationis fundi excipi solet, ne Colonus Capram in fundo pascat. Prope Heydelbergam est magna copia Ardearum, ibique in Nemore nidificant. Est autem avis aquatilis, quippe quæ vivit ex aqua, & tamen horret pluvias aliasque tempestates, quas in sublime volans evitare conatur, juxta illud Virgilii: *Atque altam supra volat Ardea nubem.* Vocatur etiam ob id Ardea, quod ardua suo volatu petat. Ponit nidum suum in altissimis arboribus, oditque natura Accipitrem Fringillarium seu Nisum, sicut vicissim Accipiter exitum illius continuo quarit. Decertantes autem in sublimi aere, uterque id unum conatur, ut alterum

Situs.

Solis fertilitas.

*Animalium va-
rietas.*